

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

**Семинар 1. Тақырыбы Саяси және құқықтық ілімдер тарихының пәні мен әдісі.**

#### Семинар жоспары (1 сағ):

1. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы теориялық көрініс пен тарихы қалыптасу, даму білімінің белгісі ретінде.
2. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы заң пәнінің басқа заң пәндерімен және бірқатар қоғамдық ғалымдармен байланысы (философия, саясаттану, тарих және тб.).
3. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының әдісі. Зерттеудің танымыдық жолы, тәсілі әдістің анықтамасы ретінде.
4. Саяси және құқықтық ілімдер тарихының кезеңдерге бөлінуі.

#### Әдебиеттер:

##### 1.Негізгі

- 1.Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
- 2.Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
- 3.Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

##### 2.Қосымша

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

**Семинар 2. Тақырыбы Көне Шығыс елдеріндегі саяси және құқықтық ой-пікірлер. ( 1 сағат)**

1. Көне Шығыс саяси-құқықтық пікірлердің тарихшылары.
2. Ежелгі Үндістанның саяси және құқықтық ой-пікірлері.
3. Көне Қытайдағы саяси-құқықтық ой-пікірлер.
4. Көне Иранның жазбаша және мифологиялық қайнар көздері.
5. Саясат және құқық туралы Вавилон мен Египеттің көне жазба ескерткіштері.

#### Әдебиеттер:

##### 1.Негізгі

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

## 2. Қосымша

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

## 3. Семинар сабақтарының мазмұны

**Семинар 3. Тақырыбы. Көне Грециядағы саяси және құқықтық ілімдері. ( 1 сағат)**

1. Көне Гректік өркениеттілік пен оның философиялық-құқықтық ілімі дамуының кезеңдері.
2. Ерте кезеңнің (б.э.д. 6-4 ғғ.) саяси-құқықтық пікірлері.
3. Сократ (б.э.д. 469-399 жж.) софистерді сынаушы ретінде. Сократ табиғи және полистік заңның саналы басталуы, заңдылық пен әділеттіліктің үйлесімділігі туралы.
4. Платон (б.э.д. 427-347 жж.) Сократтың шәкірті ретінде. Платон аристократиялық мемлекет құрлысы туралы. «Мемлекет», «Саясаткер», «Заңдар еңбектерінің мазмұны.
5. Аристотель (Страгирит)-б.э.д. 384-322 жж. Аристотельдің «Саясат», «Афиндік полиция», «Этика» еңбектеріндегі саяси-құқықтық пікірлер.
6. Эллинизм (б.э.д. 4 ғ. екінші жартысы-2 ғ.) кезеңіндегі саяси-құқықтық пікірлер. Эпикур (б.э.д. 341-270 жж.) Демокриттің атомдық ілімін жалғаструшы ретінде.

## Әдебиеттер:

### 1.Негізгі

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

### 2. Қосымша

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.
2. Аристотель. Политика. Сочинения в 4-х т. М: Мысль, 1972 г. Т.3.Ч.2.
3. Платон. Политик. Законы. Сочинения в 3-х т. М.: Мысль, 1971 г. Т.3.Ч.2.
4. Платон. Государство. Сочинения в 3-х т. М.: Мысль, 1971 г. Т.3.Ч.1.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

#### Семинар 4. Тақырыбы. Көне Римдегі саяси-құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)

1. Көне Римдік өркениет пен оның саяси-құқықтық ілімінің даму кезеңдері.
2. Рим стоиктерінің саяси-құқықтық көзқарастары.
3. Ерте христиандықтың саяси-құқықтық идеялары.
4. Аврелий Августин Блаженныйдың (354-430 жж.).

#### Әдебиеттер:

##### 1.Негізгі

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

##### 2. Қосымша

1. Утченко С.Л. Политические учения Древнего Рима. 4-вв. д.н.э. М.,1977 г.

### Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5B030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

#### Семинар 5. Тақырыбы. Шығыс Араб, Орта Азия және Қазақстанның саяси және құқықтық пікірлері. ( 1 сағат)

1. Азия мұсылман әлеміндегі орта ғасырлық саяси-құқықтық ой-пікірлер қалыптасуының негізгі ерекшеліктері.
2. Мұсылмандықтың діни-этикалық және саяси-құқықтық ілімдері. Құран мен Сунна ислам заң ережелерінің негізгі қайнар көздері ретінде. Пайғамбардың қолдаушылары Абу Бекр, Осман және Алидің нормативтік шешімдері.
3. Мұсылмандық-құқықтық доктриналардың дамуы мұсылман құқығының негізгі қайнар көзі ретінде. Мұсылман құқығының сунниттік (ханифиттік, маликиттік, шафииттік, ханбалиттік) және шииттік (джафариттік, исмаилиттік, зейдиттік және т.б.) бағыттарындағы мектептері (мазхабтары).
4. Әбу ан-Наср әль-Фараби (870-950 жж.) қала-мемлекеттердің екі негізгі түрлілігі туралы. Әль-Фараби еңбектерінің құқық және мемлекеттік құрылыс салаларындағы маңыздылығы.
5. Күлтегін («Үлкен жазба»), Білге қаған («Кіші жазба»), Тоныкөктің ескерткіштеріне арналған Түрік қағанаттары билігінің пайда болуы мен маңыздылығы және мемлекеттің саяси мақсаттары туралы Орхон-Енисей жазбаларында ( б.э. 8 ғ.).
6. Жүсіп Баласағұнның (т.ж. 1016-ө.ж.белгісіз) саяси және құқықтық көзқарастары.

#### Әдебиеттер:

##### 1.Негізгі

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

## 2. Қосымша

1. Қазақстан құқықтық және саяси ой тарихы. Бірінші том, Алматы: Жеті Жарғы 2010
2. Ж. Баласағұн. Құтты білік. Алматы: 1986
3. Таукелев А.Н., Сапарғалиев Г.С. Государственно-правовые взгляды аль-Фараби. Алма-ата, 1975

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5B030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

## 3. Семинар сабақтарының мазмұны

### Семинар 6. Тақырыбы. Орта ғасырдағы Батыс Еуропа саяси және құқықтық ілімдері. (1 сағат)

1. Орта ғасырлар (5-16 ғғ.) кезеңіндегі Батыс Еуропа саяси-құқықтық пікірлерінің даму үрдісі. Батыс Еуропа аймағындағы феодалдық қатынастың толық даму кезеңіндегі саяси және құқықтық ілімдер.
2. Фома Аквинскийдің (1125-1274 жж.) Аристотельдің «Саясат» еңбегіне негізделген мемлекет христиан доктринасының дамуы ретіндегі мемлекет және құқық туралы ілімі.
3. Томизм және неотомизм Рим куриясы қазіргі философиясы мен саяси пікірінің ресми ағыны ретінде.
4. Орта ғасырлық ереси (10-15 ғғ.) тұғындардың көп бөлігінің шіркеудің күш көрсетуіне қарсылығы ретінде әлеуметтік өмірдің құрлысы мен мемлекеттікті жоққа шығару.
5. Марсилий Падуанскийдің (1275-1343 жж.) саяси-құқықтық іліміндегі демократизм.

### Әдебиеттер:

#### 1. Негізгі

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

#### 2. Қосымша

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

#### Семинар 7. Тақырыбы. Қайта өрлеу мен Реформация кезеңіндегі саяси және құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)

1. Қайта өрлеу және Реформация кезеңіндегі римдік-католиктік шіркеу мен саяси-құқықтық жағдайлардың дағдарысы.
2. Николло Макиавеллидің (1469-1527 жж.) мемлекет, құқық және саясат туралы ілімі.
3. Мартин Лютердің (1483-1546 жж.) саяси-құқықтық көзқарастары-саяси талаптарды және оппозицияның элементтері бар ірі ойшылды көрсетуші.
4. Жан Кальвин (1509-1564 жж.) Батыс Европадағы буржуазиялық әлеуметтік-экономикалық тәжірибиенің қалыптасуын қолдаушы.
5. Жан Боден (1530-1596 жж.) және оның мемлекет пен құқық туралы ілімі. Боден мемлекеттік егеменділіктің қажеттілігі, мемлекеттік билік қызметінің аясы,және құқық маңыздылығының үстем құруы жөнінде.
6. 16-17 ғғ. европалық социализмнің саяси-құқықтық идеялары. Социалистер еңбектеріндегі билік, мемлекет және құқық мәселелерін талқылаудағы антибуржуазиялық сипаты.

#### Әдебиеттер:

##### 1.Негізгі

- 1.Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
- 2.Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
- 3.Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

##### 2. Қосымша

2. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

#### Семинар 8. Тақырыбы. Европадағы ерте буржуазиялық саяси және құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)

- 1.17 ғ. Голландиядағы саяси және құқықтық ілімдердің қалыптасу ерекшеліктері.
- 2.Гуго Гроций (1593-1645 жж.)-голланд заңгері және саяси ойшылы, мемлекет пен құқық, жаңа замандағы табиғи және халықаралық рационалистік доктрина ерте буржуазиялық ілімдерін қалыптастырушылардың бірі.

3.Барух (Бенедикт) Спинозаның (1632-1677 жж.) саяси және құқықтық ілімі.

4.Томас Гоббстың (1588-1679 жж.) саяси-құқықтық ілімі. Гоббстың ерте буржуазиялық қоғамның «табиғи жағдайының «баршаның баршаға қарсы соғысы» ретінде сипаттауы.

5.Джон Локктың (1632-1704 жж.) мемлекет пен құқық туралы ілімі. Д. Локк әлеуметтік бітімге келудің идеологы ретінде.

### **Әдебиеттер:**

#### **1.Негізгі**

1.Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005

2.Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006

3.Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

#### **2. Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

2. Дж. Локк. Басқарудың екі трактаты туралы. Алматы, 2004.

3. Саясаттану Антология, Алматы, Санат, 2006

### **Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені**

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

#### **Семинар 9. Тақырыбы. 15-18 ғғ. Россиядағы саяси-құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)**

1. 15-18 ғғ. қоғамдық-саяси жағдайлар: Москва мемлекетінің егемендік мәртебеге ие болуы, Константинопольдің құлауы, 1 Петрдің реформалары, ағарту идеясының дамуы.

2. 15-18 ғғ. нестяжательдер мен иосифляндардың (стяжательдер) діни-саяси полемикалары (пікірлері).

3. Т. Татищевтің (1686-1750 жж.) қоғамдық, ғылыми және саяси қызметтері. Ресейдегі тарихи құқық мектебінің негізін қалаушы, саяси пікірдің бағыты ретіндегі.

4. А.Н. Радищевтің (1749-1802 жж.) саяси-құқықтық ілімі. Радищев монархия, крепостнойлық құқық, мемлекеттік құрылыс жөнінде.

### **Әдебиеттер:**

#### **1.Негізгі**

1.Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005

2.Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006

3.Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

#### **2. Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

2. Татищев В.Н. Произвольное и согласное рассуждение и мнение собравшего шляхетства русского о правления государственным. Избранные произведения. Л., 1979.

3. Радищев А.Н. Путешествие из Петербурга в Москву. Избранные философские и общественно-политические произведения. М.: Госполитиздат, 1952.

### **Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені**

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### **3. Семинар сабақтарының мазмұны**

#### **Семинар 10. Тақырыбы. 18 ғ.-19 ғ. басы Франциядағы саяси және құқықтық ілімдер. (1 сағат)**

1. Ағарту кезеңінің идеялық-өнегелі идеологиясы және оның мемлекет пен құқық туралы ғылымның дамуына әсері.
2. Вольтердің (шын есімі Мари Франсуа Аруэ, 1694-1778 жж.) саяси-құқықтық көзқарасының мәні мен маңыздылығы.
3. Жан-Жак Руссоның (1712-1778 жж.) әлеуметтік және саяси-құқықтық көзқарастары.
4. Ұлы Француз төңкерісі кезеңіндегі саяси-құқықтық идеялар.
5. Максимилиан Робеспьер (1758-1794 жж.) адамның табиғи құқықтары, басқару нысаны, өкілетті жүйе, жеке меншіктің шекарасы мен мінсіз республика жөнінде.
6. Морелли (18 ғ., өмір сүрген жылдары белгісіз), Габриель Бонно де Мабли (1709-1785 жж.), Гракх Бабеф (1760-1797 жж.) француз социалистерінің саяси-құқықтық идеологиялары.
5. Адам және азаматтар құқықтары Декларациясының саяси-құқықтық мазмұны

#### **Әдебиеттер:**

##### **1.Негізгі**

- 1.Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
- 2.Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
- 3.Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

##### **2. Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.
2. Грацианский П.С. Политическая наука во Франции. Критические очерки. М., 1975.

### **Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені**

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### **3. Семинар сабақтарының мазмұны**

**Семинар 11. Тақырыбы. 18-19 ғғ. Америка Құрама Штаттарындағы саяси және құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)**

1.Американдық саяси-құқықтық пікірлердің қалыптасуы. Құқық, қоғамдық және саяси құрылыстарға байланысты тарихи оқиғалар мен идеялық күрестердің кезеңдерге бөлінуі.

2.Томас Пейннің (1737-1809 жж.) саяси-құқықтық идеялары. Пейннің революциялық Франция өміріне қатысуы.

3.Томас Джефферсон (1743-1826 жж.) мемлекеттік және қоғамдық қайраткер ретінде.

4.«Америка конституциясының атасы»-федералистердің лидері Александр Гамильтонның (1755-1836 жж.) саяси-құқықтық көзқарастары. Мэдисонның АҚШ-тағы республикалық басқару идеяларын, оқшауланған биліктердің теңдігі теориясын қарастыруы.

5.Дж. Маршалдың, Дж. К. Калхунның (1782-1850 жж.), Вудро Вильсонның (1856-1924 жж.), Оливер Вендел Холмстың (1841-1935 жж.) саяси-құқықтық қызметтері.

**Әдебиеттер:**

**1.Негізгі**

4.Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005

5.Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006

6.Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

**2. Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

2. Томас Джефферсон о демократии. Спб.,1992.

**Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені**

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

**3. Семинар сабақтарының мазмұны**

**Семинар 12. Тақырыбы. 18 ғ. басы-19 ғ. аяғы Германиядағы саяси және құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)**

1. Иммануил Канттың (1724-1804 жж.) мемлекет пен құқық туралы ілімі. Либерализм мен әлеуметтік реформизмді негіздеуі.

2. Иоганн Готлив Фихтенің (1762-1814 жж.) саяси-құқықтық теориясы неміс бюргерлігіндегі саяси даму барысының екі жақты және қарама-қайшы көрінісі ретінде.

3. Неміс тарихи құқық мектебі. Густав Гугоның (1764-1844 жж.), Карл Фридрих Савиньидің (1779-1861 жж.), Георг Пухтаның (1789-1846 жж.) саяси-құқықтық мұралары.

4. Георг Вильгельм Фридрих Гегельдің (1770-1831 жж.) мемлекет пен құқық туралы ілімі.

5. Кейінгі ойшылдардың саяси-құқықтық идеяларының дамуындағы классикалық неміс философиясының маңыздылығы.



**Әдебиеттер:  
Негізгі**

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

**Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.
2. Гегель Г.В.Ф. Философия права. / Под ред. В.С. Нерсисянца. М., 1990.
3. Кант И. Метафизика нравов .(В двух частях). Часть 2. Метафизические начала учения о праве. Соч. Т.4. М., 1965.

**Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені**

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

**3. Семинар сабақтарының мазмұны**

**Семинар 13. Тақырыбы. 19 ғ. бірінші жарт. Батыс Европадағы саяси және құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)**

1. Батыс еуропалық саяси-құқықтық пікірлердің негізгі бағыттары.
2. Англиялық либерализмнің ерекшеліктері. Иеремия Бентам (1748-1832 жж.)-утилитаризм теориясының негізін салушы.
3. Француз либерализмі. Бенжамен Констан (1767-1830 жж.). Констан еңбектеріндегі жеке тұлғалық бостандық, қазіргі монархиялық мемлекет идеалы жөнінде.
4. Неміс либерализмі. Вильгельм фон Гумбольдт (1767-1835 жж.). Гумбольдт еңбектеріндегі азаматтық қоғам мен мемлекеттің бөлінуі, мемлекеттің қажеттілігін мойындау, адамгершілік индивидуализмі.
5. Социалистердің саяси-құқықтық көзқарастары. Француз социалисті Анри де Сен-Симонның (1760-1825 жж) тарихи прогресс концепциясы, тарихтың «позитивтік кезеңіндегі мемлекеттік-құқықтық нысандарының құрлымы.
6. Роберт Оуэн (1771-1858 жж)-ағылшын социалистер ілімдерінің ірі өкілі. Оуэн түсінігіндегі буржуазиялық қоғамның, төңкерістің маңыздылығы, «жарқын саналылық патшалығынаң өтуі. Огюст Конттың (1798-1857 жж.) саяси көзқарастары.

**Әдебиеттер:  
Негізгі**

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

**Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

#### Семинар 14. Тақырыбы. 19 ғ. Ресейдегі саяси және құқықтық ілімдер. ( 1 сағат)

1. М.М. Сперанскийдің саяси-құқықтық ілімдері.
2. Н.М. Карамзиннің саяси идеялары (1766-1826 жж.). Тарихшының консерватизм көзқарастары. Легитимдік позиция тарапынан өкіметтің саяси бағытын сынау.
3. Бейлибералдық ресейлік саяси пікір. П.Я. Чаадаев (1794-1856 жж.) батысшылардың идеологы ретінде. Славянофилдердің саяси-құқықтық көзқарастары.
4. 19 ғ. екінші жарт. - 20 ғ. басы Ресейдегі саяси-құқықтық идеялар дамуының ерекшеліктері.
5. Орыс социализмі. А.И. Герценнің (18-1870 жж.), Н.Г. Чернышевскийдің (1828-1889 жж.) саяси-құқықтық көзқарастары.
6. Ресей империясы халықтарының ұлттық партиясы мен ойшылдарының саяси идеялары.

#### Әдебиеттер:

##### Негізгі

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

##### Қосымша

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.

## Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Мамандығы: халықаралық құқық

Шифр: 5В030200

Пән: Құқықтық және саяси ілімдер тарихы

### 3. Семинар сабақтарының мазмұны

#### Семинар 15. Тақырыбы. 20 ғасырдың саяси және құқықтық идеялары. ( 1 сағат)

1. 20 ғ. Саяси-құқықтық идеяларына шолу жасау. Аналитикалық юриспруденцияның негізгі ережелері. Ганс Кельзеннің (1881-1974 жж.) позитивистік нормативизмі.
2. Прагматикалық позитивизм. Солидаризм (Леон Дюги, 1859-1928 жж.) мен институционализмнің (Морису Ориу, 1859-1929 жж.) саяси-құқықтық идеялары; орыс ғалымдары еңбектеріндегі конституционализм идеяларының дамуы.
3. Социологиялық юриспруденция. Л.И. Петражицкийдің (1867-1931 жж.) психологиялық құқық теориясы. Ұлтшыл-социализмнің саяси-құқықтық идеологиясы.
4. Қазіргі заманғы мұсылмандық саяси-құқықтық доктрина. Интегративтік юриспруденция.

#### Әдебиеттер:

**Негізгі**

1. Мамедов А.К. Сатиршинов Б.Е. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы Алматы: Заң әдебиеті, 2005
2. Ибрагимов А.К. Саяси және құқықтық ілімдер тарихы. Астана, Фолиант: 2006
3. Коллектив авторов История политических и правовых учений Москва: Юрист, 1998

**Қосымша**

1. Хрестоматия по истории политических учений. М., 1972.